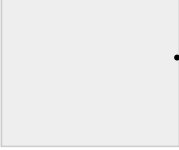
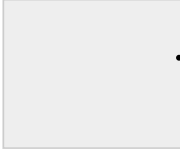
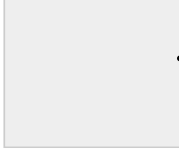
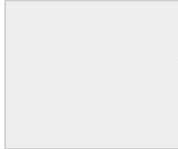
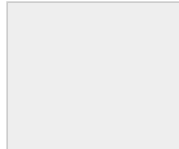
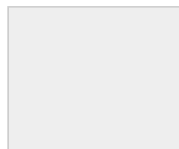

- Прокурорська каліч і суддівська мафія
- Архітектура державної зради через "гадалок"
- Як історію 30 років штучно спотворюють терміном «Українська революція»
- Зашморг "Династії" для команди Зеленського
- Золоті куполи та заблоковані суди або чому будівництво "Династії" пахне ладаном і ФСБ
- Президент Федеральної академії політики безпеки ФРН: Росія - найбільша загроза для безпеки Європи в осяжній перспективі

США можуть зазнати незворотної стратегічної поразки у війні з Іраном — The Atlantic

ЗА КОРДОНОМ | ЧТ, 2026-05-14 15:59

[Версія для печати](#)

Checkmate in Iran

США не вдасться ні змінити, ні контролювати наслідки потенційної поразки у війні з Іраном, пише в статті для [The Atlantic](#) американський політолог Роберт Каган.

Важко пригадати випадок, коли Сполучені Штати зазнавали б тотальної поразки в конфлікті — такої вирішальної невдачі, що стратегічні втрати неможливо було б ні компенсувати, ні проігнорувати. Катастрофічні втрати в Перл-Харборі, на Філіппінах та в західному Тихоокеанському регіоні в перші місяці Другої світової війни, зрештою вдалося подолати. Поразки у В'єтнамі й Афганістані обійшлися дорого, але не завдали тривалої шкоди загальному становищу Америки у світі, оскільки відбулися далеко від головних майданчиків глобальної конкуренції. Початкову невдачу в Іраку пом'якшила зміна стратегії, яка зрештою залишила його відносно стабільним і нешкідливим для своїх сусідів та зберегла панівне становище Сполучених Штатів у регіоні.

Поразка в нинішньому протистоянні з Іраном може мати зовсім інший характер. Її не вдасться ні виправити, ні проігнорувати. Не буде повернення до попереднього статус-кво, не буде остаточного американського тріумфу, який би скасував або подолав завдану шкоду. Ормузька протока не буде відкритою, як це було колись. Отримавши контроль над протокою, Іран стає ключовим гравцем у регіоні та одним із ключових гравців у світі. Ролі Китаю та Росії, як союзників Ірану, посилюються; роль Сполучених Штатів — суттєво послаблюється.

Цей конфлікт не продемонстрував могутність Америки, як неодноразово стверджували прихильники війни, а навпаки, показав, що США є ненадійними та нездатними довести до кінця те, що самі ж розпочали. Це

викличе ланцюгову реакцію по всьому світу, оскільки і союзники, і супротивники Вашингтона будуть адаптуватися до невдачі Америки.

Президент США Дональд Трамп любить говорити про те, хто має "козири", але чи залишилися якісь "козири" в нього самого, не ясно. США та Ізраїль протягом 37 днів атакували Іран, ліквідувавши значну частину керівництва та послабивши військові можливості країни, проте не змогли повалити режим чи домогтися від Тегерана поступок. Тепер адміністрація Трампа сподівається, що блокада іранських портів дозволить досягти того, чого не вдалося отримати за допомогою військової сили. Звичайно, це можливо, але режим, який не вдалося поставити на коліна п'ятьма тижнями невинних військових атак, навряд чи поступиться лише під економічним тиском. Іранський режим також не боїться гніву свого народу.

Тому деякі прихильники війни закликають США до відновлення військових ударів, але не можуть пояснити, як ще один раунд бомбардувань досягне того, чого не вдалося досягти попередніми атаками. Подальші військові дії неминуче змусять Іран вжити заходів у відповідь проти сусідніх держав Перської затоки. На це прихильники війни також не мають відповіді. Трамп припинив бомбардування не тому, що йому стало нудно, а тому, що Іран завдавав ударів по важливих нафтогазових об'єктах регіону.

Розрахунок ризиків, який змусив Трампа зупинити бомбардування місяць тому, залишається актуальним. Навіть якщо він виконав свою погрозу "знищити іранську цивілізацію" за допомогою нових атак, Іран все одно зміг би запустити багато ракет і дронів, перш ніж режим у Тегерані впаде — якщо припустити, що він взагалі впаде.

Лише кілька вдалих ударів можуть на декілька років, а то й на десятиліття, паралізувати нафтогазову інфраструктуру регіону, що занурить світ, і зокрема США, у тривалу економічну кризу. Навіть якщо Трамп хотів атакувати Іран у межах стратегії виходу з війни, демонструючи жорсткість, аби приховати свій відступ, — він не зможе цього зробити, не ризикуючи спровокувати таку катастрофу.

ЗМІ писали, що Трамп попросив розвідку США оцінити наслідки простого оголошення "перемоги" та виходу з війни. Сподіватися на крах режиму — не дуже вдала стратегія, особливо коли режим уже витримує неодноразові військові й економічні удари. Він може впасти завтра, через пів року або й взагалі не впаде. У Трампа немає стільки часу, щоб чекати, оскільки ціни на нафту вже й так зросли, також зростає інфляція, починається глобальний дефіцит продовольства й інших товарів. Президенту США потрібне швидше вирішення.

Однак будь-яке рішення, окрім фактичної капітуляції Америки, становить величезні ризики, на які Трамп поки що не готовий піти. Ті, хто легковажно закликають Трампа "довести справу до кінця", рідко згадують про ціну таких дій. Якщо США не готові вступити в повномасштабну наземну та морську війну з метою усунення нинішнього іранського режиму, а потім окупувати Іран доти, доки не сформується новий уряд; якщо вони не готові ризикувати втратою військових кораблів, що супроводжують танкери через Ормузьку протоку; якщо вони не готові прийняти руйнівні довгострокові збитки для виробничих потужностей регіону, які, ймовірно, стануть наслідком іранської відплати — вихід із конфлікту зараз може здатися найменш поганим варіантом. З політичного погляду Трамп цілком може вважати, що у нього більше шансів пережити поразку, ніж вижити у значно більшій, тривалішій і дорожчій війні, яка все одно може закінчитися провалом.

Отже, поразка для Сполучених Штатів не тільки можлива, але й імовірна. Ось як може виглядати ця поразка.

Іран зберігає контроль над Ормузькою протокою. Поширене припущення, що так чи інакше протока знову відкриється після завершення кризи, безпідставне. Іран не зацікавлений у поверненні до попереднього статус-кво. Аналітики говорять про розкол між прихильниками жорсткого курсу та поміркованими силами в Тегерані, але навіть помірковані розуміють, що Іран не може собі дозволити втратити контроль над протокою, хай якою вигідною була б угода.

По-перше, наскільки надійною може бути будь-яка угода з Трампом? Іранці не можуть бути впевнені, що Трамп не вирішить атакувати знову через кілька місяців після укладення угоди. Вони також знають, що Ізраїль може знову завдати ударів, якщо відчуватиме, що його інтереси під загрозою.

А інтереси Ізраїлю будуть під загрозою. Як зазначають експерти, режим у Тегерані може вийти з кризи значно сильнішим, ніж був до цієї війни, не лише зберігши свій ядерний потенціал, а й отримавши контроль над ще ефективнішою зброєю: здатністю тримати в заручниках світовий енергетичний ринок. Коли іранці говорять про відкриття протоки, вони все одно мають на увазі збереження контролю над нею. Іран зможе не тільки вимагати мита за прохід, але й дозволити прохід через протоку лише тим країнам, з якими підтримує добрі відносини.

Можливість закрити або контролювати судноплавство через протоку є вагомішою та реальнішою, ніж теоретична загроза, яку становить іранська ядерна програма.

Новий статус-кво в протоці також спричинить істотну зміну у співвідношенні сил та впливу як на регіональному, так і на глобальному рівнях. США покажуть себе як "паперового тигра", змушуючи країни Перської затоки йти на поступки Ірану. І ці країни не будуть єдиними, хто так діятиме.

Усі країни, які залежать від енергоносіїв із Перської затоки, муситимуть домовлятися з Іраном самостійно. А який у них є вибір? Якщо США зі своїм могутнім флотом не можуть або не хочуть відкрити протоку, то жодна коаліція сил, що має лише частку можливостей американців, теж навряд чи зможе це зробити. Під контролем Ірану протока ще довго не буде безпечною. Китай має певний вплив на Тегеран, але навіть Пекін не може самотужки змусити Іран відкрити протоку.

Одним із наслідків цієї трансформації можуть стати перегони озброєнь між великими державами у військово-морській сфері. Раніше більшість країн світу, включаючи Китай, розраховували на те, що США як запобігатимуть таким надзвичайним ситуаціям, так і вирішуватимуть їх. Тепер країни Європи та Азії, які залежать від доступу до ресурсів Перської затоки, безпорадні перед загрозою втрати постачання енергоносіїв, які є критично важливими для їхньої економічної та політичної стабільності. Як довго вони зможуть це терпіти, перш ніж почнуть будувати власні флоти, щоб мати право голосу у світі, де кожна країна дає лише про себе, а порядок і передбачуваність зруйновані?

Поразка США в Перській затоці матиме також ширші глобальні наслідки. Весь світ побачив, як лише кілька тижнів війни зменшили запаси американської зброї до небезпечно низького рівня, і швидкого вирішення цієї проблеми не видно. Сумніви щодо готовності Америки до іншого великого конфлікту можуть спонукати лідера Китаю Сі Цзіньпіна розпочати атаку на Тайвань або російського диктатора Володимира Путіна посилити агресію проти Європи, а можуть і не спонукати. Але, як мінімум, союзники США у Східній Азії та Європі замисляться над витривалістю Америки в разі майбутніх конфліктів, резюмує політолог.

«Аргумент»

На цю тему:

- [Иран зберіг 70% ракетних арсеналів і здатен пережити блокаду Трампа — американська розвідка](#)
- [Війна з Іраном призвела до дефіциту сірчаної кислоти - WSJ](#)
- [Біля Ормузької протоки застрягли 1600 суден](#)

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

*Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.*